

საერთაშორისო
გამჭვირვალობა
საქართველო

ღია მონაცემთა განსაზღვრა და გაზომვა

საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველო

ავტორები:
ეტიენ ბაქე
დერეკ დოლერი

თარიღი: 2014 წლის 4 ივნისი

სარჩევი

შესავალი	3
ღია მონაცემთა სახელმძღვანელო პრინციპები	5
ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსი	10
1. ფასი.....	12
2. სამართლებრივი ბაზა.....	13
3. ხელმისაწვდომობა	15
4. წაკითხვადობა.....	16
5. დროულობა	18
6. სისრულე.....	19
7. გადასინჯვადობა.....	19
ODUI-ის გამოყენება	21
ზოგადი დაკვირვებები	22
მონაცემთა შეფასება.....	24
სასამართლოსთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება	24
საზოგადოებრივ წესრიგთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება.....	26
საჯარო მონაცემების შეფასება.....	27
საკანონმდებლო მონაცემების შეფასება.....	30
ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება	32
სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება	35
ქონებასთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება.....	36
არჩევნებთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება.....	39
ონლაინწიგნებთან/ონლაინკატალოგებთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება.....	40
დასკვნა	42

შესავალი

ღია მმართველობის მონაცემების (OGD) ინიციატივასთან დაკავშირებული ძალისხმევის ფარგლებში, რომელსაც სხვადასხვა სამთავრობო უწყება უდგას სათავეში, რამდენიმე არასამთავრობო ორგანიზაციამ გადაწყვიტა, მონაწილეობა მიიღოს ღია მონაცემთა პორტალის შექმნაში.

2014 წლის იანვარსა და მარტში გაიმართა 2 სემინარი, რომლებზედაც [ევროკავშირის დამშობილების პროექტის](#) მრჩეველებმა, იოჰან ჰიოხტლმა და ბერნჰარდ კრაბინამ, შესაბამისი ვებგვერდების შექმნასთან დაკავშირებით რეკომენდაციები მისცეს სხვადასხვა სამთავრობო უწყებას და არასამთავრობო ორგანიზაციათა წარმომადგენლებს. მათ ხაზგასმით აღნიშნეს ამ პროცესის მნიშვნელობაც – მან სტიმული უნდა მისცეს დაინტერესებულ მხარეებს, რომ რაც შეიძლება მეტი ღია მონაცემი გახადონ საჯარო.

ღია მონაცემები აღნიშნული ინიციატივის განმსაზღვრელი ძლიერი კომპონენტია. ამიტომ „საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველომ“ გადაწყვიტა, თავისი წვლილი შეიტანოს იმის განსაზღვრაში, თუ რა არის ღია მონაცემები, რას ნიშნავს ეს ცნება და როგორ შეიძლება იგი გაიზომოს სხვადასხვა მონაცემთა ბაზის მაგალითზე, რათა შენარჩუნდეს გამოსაქვეყნებელი ინფორმაციის ხარისხი.

ღია მონაცემთა პორტალის წარმატებისთვის, რომელზედაც მრავალი საჯარო მონაცემი განთავსდება, პირველ რიგში, მონაცემთა მაქსიმალურად ღიად მიწოდება უნდა მოხდეს. საბოლოო განზრახვაა სხვადასხვა სამთავრობო უწყებისგან რაც შეიძლება ღია მონაცემების მიღება, რომლებსაც მესამე მხარე თავისუფლად გამოიყენებს და რომლებზეც ამა თუ იმ მიზნით შეძლებისდაგვარად ცოტა შეზღუდვა იმოქმედებს.

ჩვენ, „საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველო“, მხარს ვუჭერთ ზემოაღნიშნულ ორ სემინარზე გაცემულ რეკომენდაციებს და ამ დოკუმენტის საშუალებით ვაქვეყნებთ ინფორმაციას იმის შესახებ, თუ რა არის ღია მონაცემები და როგორ უნდა გაიზომოს ისინი. დოკუმენტი ორ ნაწილად იყოფა. მათში განხილულია, თუ როგორ განისაზღვრება და იზომება ღია მონაცემები:

პირველი ნაწილი: ღია მონაცემთა სახელმძღვანელო პრინციპები

ამ ნაწილში ყურადღება იმაზე მახვილდება, თუ რა განსაზღვრავს ღია მონაცემებს. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ის უპასუხებს კითხვას - „რა არის ღია მონაცემები?“.

მოცემულია 10 სახელმძღვანელო პრინციპი, რომელთაგან თითოეული ღია მონაცემების დამახასიათებელ რომელიმე ასპექტს აღწერს.

მეორე ნაწილი: ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსი

ამ განყოფილებაში ყურადღება იმაზე მახვილდება, თუ როგორ შეიძლება შეფასდეს მონაცემების ღიაობა. იმის გამო, რომ ღია მონაცემები სახელმძღვანელო პრინციპებში აღწერილი სხვადასხვა ასპექტით განისაზღვრება, შესაძლებელია კონკრეტული მონაცემთა ბაზის ღიაობის დონე იცვლებოდეს, ხოლო რადგან სახელმძღვანელო პრინციპები ერთმანეთისაგან საკმაოდ განსხვავდება, მონაცემთა ბაზების ღიაობის შეფასება საკმაოდ სუბიექტური შეიძლება აღმოჩნდეს.

სწორედ ამიტომ შევქმენით ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსი. ეს ინდექსი უნდა გამოიყენებოდეს ინსტრუმენტის სახით, ანუ, როგორც ღიაობის ხარისხის განსაზღვრისთვის მონაცემთა ბაზის მიმართ გამოსაყენებელი კოორდინატი (100-ქულიან სკალაზე).

მეორე ნაწილი 2 ქვეგანყოფილებად იყოფა: პირველი ქვეგანყოფილება ამ დოკუმენტის ფარგლებში უფრო დეტალურად წარმოადგენს ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსს და მის სხვადასხვა ასპექტს. იქვეა მოცემული განმარტებები აღნიშნული ინდექსის გამოყენებასთან დაკავშირებით.

მეორე ქვეგანყოფილება წარმოადგენს ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსის გამოყენების ნიმუშს რამდენიმე მონაცემთა ბაზის მაგალითზე. გასული წლის განმავლობაში მონაცემები საქართველოს რამდენიმე საჯარო დაწესებულებამ გამოაქვეყნა. აქედან ჩვენ შევარჩიეთ მონაცემები საზოგადოების მიერ მათი გამოყენების ფაქტორის გათვალისწინებით და ისინი ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსის მიხედვით შევაფასეთ.

ამგვარად ჩვენ შევძელით მონაცემთა თითოეული ბაზის ღიაობის გაზომვა და შედეგების სპეციალურ მატრიცაზე აღნიშვნა (იხ. დოკუმენტის მე-2 ნაწილი). ვიმედოვნებთ, რომ შედეგების გამოქვეყნებითა და საჯარო დაწესებულებებისთვის მათი მონაცემების ღიაობის გასაზრდელად რეკომენდაციების წარდგენით ხელს შევუწყობთ იმგვარი გარემოს ჩამოყალიბებას, რომელშიც დაწესებულებები დაინტერესებული იქნებიან, მაქსიმალურად გამჭვირვალენი იყვნენ.

ღია მონაცემთა სახელმძღვანელო პრინციპები

(ღია მონაცემთა 10 სახელმძღვანელო პრინციპი, რომლებსაც ქვემოთ გთავაზობთ, „საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველოს“ ვებგვერდზე გამოქვეყნებული დოკუმენტის ასლია)

ეს დოკუმენტი შევქმენით, როგორც სახელმძღვანელო, რომელიც საინფორმაციო ტექნოლოგიების მენეჯერებსა და უწყებების ხელმძღვანელებს ღია მონაცემთა ბაზის შექმნაში დაეხმარება. თუმცა ჩვენ ყველა შემთხვევას ვერ ვითვალისწინებთ, რადგან „მონაცემები“ ფართო ცნებაა და ზოგიერთი სახის მონაცემის სრული საჯაროობისთვის მათი გავრცელების ისეთი ფორმებია საჭირო, რომლებიც აქ განხილული არ იქნება. ამასთანავე, არსებობს საკითხები, რომლებსაც აქ არ განვიხილავთ (მაგალითად, მონაცემების ხელმისაწვდომობა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის), მიუხედავად იმისა, რომ ისინი ნებისმიერი გამართული ვებგვერდის აუცილებელი კომპონენტებია.

საჯაროა მონაცემები, რომელთა გავრცელება არ არის შეზღუდული ისეთი მიზეზის გამო, როგორცაა პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობა, უსაფრთხოება ან რაიმე სხვა ლეგიტიმური ინტერესი. აღნიშნულ სახელმძღვანელო პრინციპებში დეტალურად არ არის განხილული, თუ რომელი მონაცემი უნდა მიიჩნეოდეს საჯაროდ. მიუხედავად ამისა, სამთავრობო მონაცემი უნდა განიხილებოდეს, როგორც საჯარო, იმ შემთხვევის გამოკლებით, როდესაც მისი საჯაროობის შეზღუდვისთვის საერთაშორისო სამართლის შესაბამისი კონკრეტული მიზეზი არსებობს.

ამასთანავე, მონაცემთა გასაიდუმლოების შესახებ გადაწყვეტილება საჯარო ინტერესებიდან უნდა გამომდინარეობდეს. თუ მონაცემთა გასაიდუმლოება კანონის ფარგლებში ხდება, საჭიროა მათი რედაქტირება, რაც ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს, დანარჩენი მონაცემები კი საჯარო უნდა გახდეს, ისევე, როგორც ინფორმაცია რედაქტირების მიზეზების შესახებ.

ღია მონაცემები არის:

1. სრული:

ყველა საჯარო მონაცემთა ბაზა უნდა გამოქვეყნდეს. ეს არაციფრულ საარქივო მონაცემებს და ჯამური და შედგენილი რიცხვების მისაღებად გამოყენებულ მონაცემებსაც შეეხება.

- ქალაქის არქივად შენახული მრავალწლიანი მონაცემთა ბაზის ციფრულ ფორმატში გადატანა ხშირად დიდ სირთულეს წარმოადგენს. იდეალურ შემთხვევაში ასეთი მონაცემებიც ხელმისაწვდომი უნდა იყოს, თუმცა შეზღუდული რესურსებიდან გამომდინარე მთავარი ამოცანა ისეთი სისტემების შექმნა უნდა იყოს, რომლებიც საჯარო მონაცემების თავიდანვე ციფრულ

ფორმატში შეგროვებასა და გამოქვეყნებას გახდის ეფექტიანს. იმავდროულად, ახალი ციფრული სისტემები ისე უნდა შემუშავდეს, რომ შესაძლებელი იყოს არაციფრული საარქივო მონაცემების ციფრულ ფორმატში გადატანისთანავე დამატება.

- ჯამური და შედგენილი რიცხვები მათ მისაღებად გამოყენებულ მონაცემებთან და მეთოდებთან ერთად უნდა იქნეს წარმოდგენილი. მაგალითად, ინფლაციის მაჩვენებელს თან უნდა სდევდეს იმ სამომხმარებლო კალათის ფასებიც, რომლებიც ინფლაციის გასაზომად იქნა გამოყენებული.

2. პირველადი:

მონაცემები პირველწყაროდან უნდა იყოს აღებული და ისევე დეტალურად უნდა გამოქვეყნდეს, როგორც შეგროვდა.

- შეგროვებისას მონაცემები შეიძლება ყოველთვის არ იყოს წარმოდგენილი გამოსაყენებელი ფორმით (მაგალითად, სენსორის მონაცემები). ამ შემთხვევაში შესაძლებელია მონაცემების შეგროვების შემდგომი დამუშავება. მაგრამ დამუშავების შემდეგ მონაცემები ისეთ ფორმატში უნდა იქნეს წარმოდგენილი, რომელშიც ასახული იქნება მათი შეგროვების თავდაპირველი მექანიზმის სრული შესაძლებლობები და დეტალურობა. მონაცემები არასოდეს უნდა დაიკარგოს.

3. დროული:

მონაცემები რაც შეიძლება მალე უნდა გახდეს ხელმისაწვდომი, რათა საზოგადოებისთვის მაქსიმალურად ფასეული იყოს.

- არ არსებობს ერთი განსაზღვრული პერიოდი, რომელიც ყველა სახის მონაცემის გამოსაქვეყნებლად შესაფერისი იქნება. კარგად აწყობილი სისტემა მონაცემების „რეალურ დროში“ გამოქვეყნებას უნდა ხდიდეს შესაძლებელს. სხვანაირად რომ ვთქვათ, მონაცემები რაც შეიძლება მალე უნდა გამოქვეყნდეს.
- მონაცემთა უფრო ფართო ბაზაში სიახლეების მოძიება იოლი უნდა იყოს ისეთი მექანიზმების საშუალებით, როგორებიცაა, მაგალითად, RSS არხი - ძებნის ფუნქცია, რომელიც მონაცემებს თარიღის მიხედვით გაფილტრავს, და არქივები, რომლებიც მონაცემთა ბაზის მდგომარეობის ამსახველ განსაზღვრულ ინტერვალებში აღებულ სურათებს შეიცავს. წარმატებული ვებგვერდი, სავარაუდოდ, ამგვარი მექანიზმების გარკვეულ კომბინაციას გამოიყენებს.

4. ხელმისაწვდომი:

მონაცემები რაც შეიძლება ბევრი მომხმარებლისთვის უნდა იყოს ხელმისაწვდომი და მიზნების მაქსიმალურად ფართო სპექტრისთვის უნდა გამოდგებოდეს.

- მონაცემების ციფრულ ფორმატში გაზიარება იოლი უნდა იყოს. ყოველ გამოქვეყნებულ გვერდს თუ დოკუმენტს უნდა ჰქონდეს უნიკალური და ადვილად მისაღები „რესურსის უნიფიცირებული მაჩვენებელი“ (URL), რომელიც ელექტრონული ფოსტისა და სოციალური ვებგვერდების მეშვეობით შეიძლება

გავრცელდეს. ვებგვერდების შექმნისას გამოყენებული ისეთი მეთოდები, როგორებიცაა „Cookies“, „Flash“ და „AJAX/AHAH“, არ უნდა იქნეს გამოყენებული მონაცემთა მდებარეობის დასაფარავად ან პირდაპირი ბმულების გაზიარების გასართულელებლად.

- URL-ები მომხმარებლისთვის გასაგებ ფორმატში უნდა იყოს წარმოდგენილი, მაგალითად:
“www.domain.gov.ge/data/ministry/justice/complaints/2009/10/11/complaint.html” და არა
“www.domain.gov.ge/data.php?lang=GEO&search_code=15&search_str=10,11,2009&type=4&min=01A”.
- მონაცემთა სრული ხელმისაწვდომობისთვის საჭირო არ უნდა იყოს რეგისტრაცია ან თანხის გადახდა.
- ფაილების ერთიანი გადმოტვირთვა შესაძლებელი უნდა იყოს ისეთი პროტოკოლის მეშვეობით, როგორიცაა FTP ან rsync.
- იდეალურ შემთხვევაში კარგად დოკუმენტირებული API (განაცხადის პროგრამირების ინტერფეისი) ავტომატურად ხელმისაწვდომს გახდის შესაბამის მონაცემებს.

5. მანქანის მიერ წაკითხვადი:

მონაცემები იმ ფორმატში და სტრუქტურით უნდა იქნეს შენახული, რომლებიც შესაძლებელს გახდის მათ ავტომატიზებულ დამუშავებას.

- მანქანის მიერ წაკითხვადობამ არ უნდა შეცვალოს ადამიანების მიერ წაკითხვადობა. წარმოდგენილი უნდა იყოს ორივე ფორმატი (მაგალითად, ვებგვერდზე უნდა განთავსდეს როგორც სიტყვით გამოსვლის ტრანსკრიპტი, ისე მისი ჩანაწერი).
- მონაცემები არასოდეს უნდა იყოს წარმოდგენილი მხოლოდ დასკანერებული სურათებით. დასკანერებული სურათები შეიძლება საუკეთესო გზა იყოს ისეთი დოკუმენტის განსათავსებლად, როგორიცაა, მაგალითად, სანოტარო ბეჭდითა და ხელმოწერით დამოწმებული დოკუმენტი, თუმცა მათ ყოველთვის თან უნდა ერთოდეს დოკუმენტში მოყვანილი დანარჩენი ინფორმაცია ისეთ ფორმატში, რომლის აღქმაც მანქანას შეუძლია.
- მონაცემები არასოდეს უნდა ინახებოდეს არაუნიკოდურ შრიფტში, როგორიცაა AcadNusx ან LitNusx.
- მონაცემები წარმოდგენილი უნდა იყოს ადვილად დამუშავებად ფორმატში, როგორიცაა CSV, JSON ან XML.
- ნებისმიერ შემთხვევაში მონაცემთა თითოეული ველის მნიშვნელობა კარგად უნდა იყოს ახსნილი და ასეთი განმარტებები თან უნდა ერთოდეს მონაცემებს.

6. დაუპატენტებელი:

მონაცემები ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ღია ფორმატში, რომელზედაც ექსკლუზიურ კონტროლს ვერავინ განახორციელებს. მონაცემების ღია ფორმატში

ასახვა უზრუნველყოფს, რომ მათი დამუშავებისთვის საჭირო კომპიუტერული პროგრამები ყოველთვის ხელმისაწვდომი იყოს.

- ფორმატი არის ღია, თუ იგი არცერთ ქვეყანაში არ ექვემდებარება ინტელექტუალური საკუთრების კონტროლს, ხოლო ფორმატის სტრუქტურის განმსაზღვრელი დოკუმენტები თავისუფლად არის ხელმისაწვდომი. ღია ფორმატის მაგალითებია HTML და XML.
- უპირატესობა უნდა მიენიჭოს მარტივ ფორმატებს და ფორმატებს, რომლებსაც მრავალი პროგრამა კითხულობს. მაგალითად, XML და JSON უკეთესია, ვიდრე PDF და OOXML (OOXML საყოველთაოდ ცნობილია, როგორც MS Office-ის docx, pptx და xlsx ფორმატები).

7. ლიცენზიისგან თავისუფალი:

მონაცემები არ ექვემდებარება ინტელექტუალური საკუთრების დაცვას, როგორცაა საავტორო ან სავაჭრო ნიშანი.

- მონაცემების ყველა სახის გამოყენება (მათ შორის, კომერციული მოხმარება) უფასო უნდა იყოს და არ უნდა იზრუნებოდეს.
- მაშინაც კი, როდესაც კანონი მკაფიოდ აცხადებს, რომ საჯარო სამთავრობო მონაცემების გამოყენება უფასოა, ეს დამატებით უნდა მიეთითოს მათი ყოველი გამოქვეყნებისას.

8. გადასინჯვადი:

ყველა საჯარო თუ კერძო ორგანომ, რომელიც მონაცემებს აქვეყნებს, უნდა დანიშნოს პირი, რომელიც მათ შესახებ კითხვებსა და საჩივრებს უპასუხებს. ამ პირის საკონტაქტო ინფორმაცია თან უნდა ერთოდეს მონაცემებს.

9. იოლად მისაგნები:

მონაცემები მომხმარებლისთვის ადვილად მისაგნები უნდა იყოს. მონაცემები შესაბამის კატალოგში უნდა იქნეს შეტანილი, ხოლო მონაცემთა ვებგვერდი საძიებო სისტემებში უნდა იყოს ხელმისაწვდომი.

- იდეალურ შემთხვევაში ყველა სამთავრობო უწყებამ მონაცემების ონლაინ რეჟიმში განთავსების ერთი და იგივე საშუალება უნდა გამოიყენოს, რათა მომხმარებელმა სწრაფად შეძლოს ნებისმიერი უწყების მიერ გამოქვეყნებული მონაცემების მისი ვებგვერდიდან მიღება.
- უწყებებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ პორტალურ ვებგვერდებზე განთავსებული სამთავრობო მონაცემების კატალოგები ზუსტი და განახლებული იყოს.
- უწყებებმა ვებგვერდების ამომწურავი რუკები უნდა შეიმუშაონ და ისინი ყველა ძირითად საძიებო სისტემაში უნდა წარადგინონ.

10. მუდმივი:

მოძველების შემთხვევაში მონაცემები ისე უნდა დაარქივდეს, რომ ზემოთ მოცემული კრიტერიუმები დააკმაყოფილოს.

ეს დოკუმენტი მომზადებულია ფონდ „Sunlight“-ის, Access-Info Europe-ის, OpenGovData.org-ის და სხვა ორგანიზაციების მიერ გამოქვეყნებული სახელმძღვანელო პრინციპების საფუძველზე. ამ დოკუმენტზე ვრცელდება Creative-Commons ლიცენზია და დასაშვებია მისი შინაარსის გამოყენება, შეცვლა და ხელახლა გავრცელება. ამასთანავე, ნებისმიერი ცვლილების შემთხვევაში უნდა მიეთითოს, რომ ეს ცვლილება მის ავტორს ეკუთვნის და არა „საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველოს“ ან „საერთაშორისო გამჭვირვალობას“.

ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსი

საქართველოს ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსს (gODUI) საფუძვლად უდევს „ბრიტანეთის კოლუმბიის (BC) ღია მონაცემთა“ მიერ შემუშავებული და „საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველოს“ მიერ მოდიფიცირებული [ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსი](#) (ODUI).

ღია მონაცემთა გამოყენებადობის თავდაპირველი ინდექსი „გამოყენებადობაზე“ უფრო იყო ორიენტირებული, ვიდრე „ღიაობაზე“. ჩვენ მას ინდიკატორები დავამატეთ, რათა აქცენტი გამჭვირვალობაზე ისე გადაგვეტანა, რომ უწყებების მიერ გამოქვეყნებული მონაცემების ხარისხის შეფასებისკენ, მიღწეული პროგრესის წახალისებისა და მონაცემების ღიაობისთვის ძალისხმევის ხარისხის ამაღლების ხელშეწყობისკენ მიმართული თავდაპირველი ფოკუსი შენარჩუნებულიყო.

ჩვენ განვაახლეთ და დავაკონკრეტეთ ქულების მინიჭების მეთოდოლოგია იმ შემთხვევებში, როდესაც ამის საჭიროებას ვხედავდით საქართველოს კონტექსტთან მისი შესაბამისობის მხრივ.

ინდექსის გამოყენება

ინდექსი სამ ეტაპად გამოიყენება:

პირველ ეტაპზე მომხმარებელმა უნდა აირჩიოს და ყურადღებით უნდა განსაზღვროს შესაფასებელი მონაცემთა ბაზები. ამისთვის აბსოლუტურად ობიექტური გზა არ არსებობს. ამ პროცესში უნდა იქნეს გათვალისწინებული ქვემოთ მოყვანილი ფაქტორები, ხოლო მონაცემების შერჩევისა და განსაზღვრის მიზეზები - გამართლებული.

- **საზოგადოებისთვის სარგებლიანობა:** ეს ინდექსი იმ რწმენას ემყარება, რომ სამთავრობო უწყებების მიერ შეგროვებული მონაცემები ხშირად იმგვარი საზოგადოებრივი სიკეთეა, რომლის ზედმეტად გამოყენებას არანაირი ან მხოლოდ უმნიშვნელო უარყოფითი შედეგი შეიძლება მოჰყვეს. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ამგვარი მონაცემების წარმოებისა და მოხმარების ოპტიმალური დონეები მაშინ მიიღწევა, როდესაც წარმოება მთავრობის დავალებით ხდება და მონაცემების ხელმისაწვდომობა არ იზღუდება. კომერციული, პოლიტიკური/საზოგადოებრივი ანგარიშვალდებულების, კორუფციის საწინააღმდეგო, სამოქალაქო ჩართულობის, კულტურული ან სხვა მიზეზის გამო მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესის მქონე მონაცემების შერჩევა პრიორიტეტული უნდა იყოს.

- პრაქტიული შეგროვება:** ეს ინდექსი იმ მონაცემებზეა ორიენტირებული, რომლებიც დამკვიდრებული პრაქტიკის ან პროცედურის ანდა კონკრეტული შემთხვევისთვის სპეციალურად შემოღებული გზის სახით სახელმწიფო უწყებების მიერ პრაქტიულად შეგროვების პროცესშია. თუ მნიშვნელოვანი მონაცემები არ გროვდება, მათი შეგროვებისა და გამოქვეყნების ხელშესაწყობად ადვოკატირების სხვა ინსტრუმენტები უნდა იქნეს გამოყენებული, რის შემდეგაც უკვე შესაძლებელი იქნება მათ შესაფასებლად აღნიშნული ინდექსის გამოყენება.
- საწინააღმდეგო ფაქტორები:** ყველა მონაცემი არ ექვემდებარება ამ ინდექსით გათვალისწინებული წესით გამოქვეყნებას. ინდექსის მიზანი მონაცემების ფართოდ გავრცელებისა და გამოყენების ხელშეწყობაა. ზოგიერთი მონაცემი შეიძლება კერძო სახის, პირად ინფორმაციას შეიცავდეს. მონაცემთა ისეთი ბაზები უნდა შეირჩეს, სადაც ამგვარი საწინააღმდეგო ფაქტორები მინიმალურია ან არ არსებობს ან მათ ამკარად ფარავს მონაცემთა საზოგადოებისთვის სარგებლიანობის ფაქტორი.
- ადვოკატირების ღირებულება:** ეს ინდექსი, პირველ რიგში, იმ მონაცემთა ხარისხის შესაფასებლადაა განკუთვნილი, რომლებიც შეგროვებულია და რომელთა ღირებულება მონაცემების სახით გამოქვეყნებისთვის გარკვეული ნაბიჯებია გადადგმული. აქედან გამომდინარე, ინდექსი ადვოკატირების თვალსაზრისით მაქსიმალურად ღირებული მაშინ იქნება, თუ ის ამგვარი მონაცემების მიმართ იქნება გამოყენებული. ინდექსის სარგებლიანობა არარსებული ან შეუგროვებელი მონაცემების მიმართ შეზღუდული იქნება. უმეტეს შემთხვევაში ამგვარ მონაცემებს ძალზე დაბალი ქულები მიენიჭება და, შესაბამისად, ადვოკატირების ღირებულებაც შეზღუდული იქნება. ასეთი მონაცემების შეგროვებისა და გამოქვეყნებისთვის ადვოკატირების სხვა ინსტრუმენტები უნდა იქნეს გამოყენებული. პირველი წარმატების მიღწევისთანავე შესაძლებელი გახდება ახალგამოქვეყნებული მონაცემების ზემოაღნიშნული ინდექსის გამოყენებით შეფასება.
- პრაქტიკული გამოყენება:** ეს ინდექსი მონაცემების გამოსაქვეყნებლადაა განკუთვნილი. ის, რომ უწყებები სამართლებრივად ხშირად ვალდებულნი არ არიან, პასუხობდნენ ინდექსით გათვალისწინებულ გამოყენებადობის დეფინიციას, მათ მიერ გამოქვეყნებული მონაცემების მიმართ ინდექსის გამოყენებას არ უნდა აბრკოლებდეს. ამ ინდექსის ამოცანა ღია მონაცემთა გამოყენებადობის გაუმჯობესებაა. ინდექსიდან გამომდინარე შედეგები შეიძლება იმ კანონებისა და რეგულაციების გამოსასწორებლად იქნეს გამოყენებული, რომლებშიც ხარვეზები იკვეთება.

მეორე ეტაპზე მომხმარებელი გამოყენებადობის ყველა ჩამოთვლილ ასპექტს ღირებულებას ანიჭებს. თითოეული ასპექტი შეიძლება შედგებოდეს ერთი ან მეტი კომპონენტისაგან, რომლებიც ჯამდება ამ ასპექტის საბოლოო ქულის დასადგენად (ქულათა მაქსიმალური რაოდენობაა 100).

მესამე ეტაპზე 100-ქულიან სკალაზე ქულის გამოსათვლელად წონითი ალგორითმი გამოიყენება, რის შემდეგაც შესაძლებელი იქნება ქულის ვიზუალურად გამოსახვა.

მომდევნო ნაწილში განმარტებულია გამოყენებადობის შესაფასებელი ასპექტები.

1. ფასი

ამ ნაწილში შეფასებულია მონაცემთა მოპოვების საფასური. უფასოდ მიღებულ მონაცემებს უმაღლესი ქულა ენიჭება. მაშინაც კი, როდესაც მონაცემების უფასოდ მიღება ვერ ხერხდება, ნაკლები ხარჯი უკეთესია, რადგან ამით მცირდება ბარიერები მათი გამოყენებისთვის.

ის მონაცემები, რომელთა ხელმისაწვდომობის ღირებულება რეალურად მონაცემების შეგროვების ხარჯების უდრის, შეიძლება აღნიშნულ ინდექსში ჩასართავად შესაფერისი არ გამოდგეს (მაგალითად, საკვების ლაბორატორიული შემოწმების ხარჯები).

შენიშვნა ქულებთან დაკავშირებით: ფასი უნდა გამოითვლებოდეს, როგორც მონაცემთა განახლებული ვერსიის ერთწლიანი ხელმისაწვდომობის საფასური ერთი ადამიანისთვის. რადგან მონაცემთა სხვადასხვა ბაზები განსხვავებული სიხშირით (მიკროწამებიდან თვეებამდე) განახლდება, თავად მკვლევარმა უნდა დაადგინოს, რა სიხშირით შეამოწმებს მონაცემებს, რომ მუდმივად ჰქონდეს განახლებული ინფორმაცია.

100	უფასო	მონაცემები უფასოდ გაიცემა
75	25 ლარის ქვემოთ	მონაცემების გაცემის წლიური საფასური 25 ლარზე ნაკლებია
50	250 ლარის ქვემოთ	მონაცემების გაცემის წლიური საფასური 25 ლარიდან 250 ლარამდეა
25	2500 ლარის ქვემოთ	მონაცემების გაცემის წლიური საფასური 250 ლარიდან 2500 ლარამდეა
0	2500 ლარი და ზემოთ	მონაცემების გაცემის წლიური საფასური 2500 ლარი ან მეტია

2. სამართლებრივი ბაზა

მონაცემების ღია მონაცემების სახით გამცემი უწყებები სხვადასხვა სამართლებრივ მექანიზმს იყენებენ იმ ვადებისა და პირობების აღსაწერად, რომელთა საფუძველზეც მონაცემების გამოყენების ნებართვას გასცემენ. gODUI-ის მიზნების კონტექსტში ჩვენ ამ ვადებსა და პირობებს განვიხილავთ, როგორც შეზღუდვებს, რომლებსაც უწყებები მათ მიერვე გაცემული მონაცემების გამოყენებაზე აწესებენ.

უწყების მიერ გაცემულ მონაცემებს ხშირად შეზღუდვების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ტექსტი ახლავს, მაშინაც კი, როდესაც მინიმალური შეზღუდვებია დაწესებული. „სპეციალური“ ამ კონტექსტში იმას ნიშნავს, რომ მონაცემების გამცემი უწყების მიერ შეზღუდვების აღწერისათვის გამოყენებული ტექსტი აღნიშნული იურისდიქციისათვის უნიკალურია. სპეციალური ლიცენზიების გამოყენება გულისხმობს, რომ მონაცემების მომხმარებელმა ყოველი ლიცენზია უნდა განიხილოს და მისი ინტერპრეტირება უნდა მოახდინოს, რათა გაარკვიოს, აძლევს თუ არა მონაცემებზე ლიცენზიით დაწესებული შეზღუდვები მას ამ მონაცემების საკუთარი შეხედულებისამებრ გამოყენების საშუალებას და ადგენს თუ არა ისინი რისკის იმგვარ დონეს, რომლის დაშვებაც მას შეუძლია.

მნიშვნელოვანია, მონაცემები რაც შეიძლება ცოტა შეზღუდვით გაიცემოდეს. ფონდმა „ღია ცოდნა“ (Open Knowledge) (<http://okfn.org/>) შეიმუშავა და იყენებს ინსტრუმენტს, რომელსაც

„ღია დეფინიცია“ (<http://opendefinition.org/okd/>) ეწოდება და რომელიც მომხმარებელს მარტივ გზას სთავაზობს იმის დასადგენად, აკმაყოფილებს თუ არა მონაცემებზე დაწესებული შეზღუდვები „ღია ცოდნისა“ და ღია მონაცემთა განსაზღვრის მინიმალურ სტანდარტს.

მნიშვნელოვანია ისიც, რომ მონაცემებზე ლიცენზიით დაწესებული შეზღუდვები გარკვევით იყოს აღნიშნული. მაგალითად, შესაძლებელია მონაცემთა ბაზის შემადგენელი თითოეული ფაილი მისთვის განკუთვნილი ლიცენზიის ასლს შეიცავდეს, ან იმ ვებგვერდზე, რომლიდანაც მონაცემები გადმოიწერა, ლიცენზიის ბმული განთავსდეს. მონაცემები, რომლებსაც შეზღუდვების შესახებ აღნიშვნა არ ახლავს, შეიძლება პოტენციური მომხმარებლისგან მოითხოვდეს სხვა ვებგვერდების, უწყების რეგულაციების ან ადგილობრივი ან ქვეყნის კანონმდებლობის გაცნობას ამ მონაცემების გამოყენებაზე დაწესებული შეზღუდვების დასადგენად.

კომპონენტი 1 (წონა 0.10):

100	ერთვის შეზღუდვა	გამოქვეყნებულ მონაცემებს ერთვის მათ გამოყენებაზე დაწესებული შეზღუდვების ადვილად ხელმისაწვდომი აღწერა.
0	არ ერთვის შეზღუდვა	მონაცემთა გამოყენებაზე ფაქტობრივად დაწესებული შეზღუდვების მიუხედავად, საკუთრივ მონაცემებს ისინი არ ერთვის.

კომპონენტი 2 (წონა 0.90):

100	სრულად შეესაბამება	მონაცემების ლიცენზია სრულად შეესაბამება „ღია ცოდნის“ მოთხოვნებს, რომლებიც მითითებულია ვებგვერდზე: http://opendefinition.org/okd/
90	1 შეზღუდვა არ შეესაბამება	მონაცემების ლიცენზია შეიცავს არაუმეტეს ერთი შეზღუდვისა, რომელიც არ შეესაბამება „ღია ცოდნის“ მოთხოვნებს.
80	2 შეზღუდვა არ შეესაბამება	
70	და ა. შ.	

3. ხელმისაწვდომობა

ამ ფაქტორით იზომება პოტენციური მომხმარებლისთვის მონაცემების ხელმისაწვდომობის სიმარტივე. მას სამი თანაბარწონიანი კომპონენტი აქვს:

კომპონენტი 1 (წონა 0.33):

100	გაზიარებადი URL	როდესაც URL გაზიარებულია ელექტრონული ფოსტის, chat-ის, სოციალური მედიის ან გაზიარების სხვა მექანიზმის საშუალებით, ბმულზე დაწკაპუნებით მომხმარებელი იმავე მონაცემებს მიიღებს, რომლებიც ბმულის გამზიარებელ თავდაპირველ მომხმარებელს მიეწოდა.
0	არაგაზიარებადი URL	ბმულზე დაწკაპუნებით მომხმარებელი ყოველთვის არ იღებს იმავე მონაცემებს, რომლებიც ბმულის გამზიარებელ თავდაპირველ მომხმარებელს მიეწოდა.

კომპონენტი 2 (წონა 0.33):

100	ანონიმური ხელმისაწვდომობა დასაშვებია	მომხმარებლისთვის ვებგვერდზე შესვლის, დარეგისტრირების ან რაიმე სახით ავტენტიფიცირების, მათ შორის, cookie ფაილების გაზიარების, გარეშეა ხელმისაწვდომი მონაცემთა სრული ბაზა.
0	ანონიმური ხელმისაწვდომობა დასაშვები არ არის	მომხმარებლისათვის ვებგვერდზე შესვლის ან cookie ფაილების გაზიარების გარეშე მონაცემთა სრული ბაზა ხელმისაწვდომი არ არის.

კომპონენტი 3 (წონა 0.33):

100	მყისიერი	მონაცემები ადამიანის ყოველგვარი ჩარევის (მაგალითად, CAPTCHA-ის შევსების) გარეშე მყისიერადაა ხელმისაწვდომი URL-ზე.
0	არამყისიერი	მონაცემების მისაღებად ადამიანის ჩარევაა საჭირო.

4. წაკითხვალობა

ამ ფაქტორით ფასდება მომხმარებლის მიერ მონაცემების მოპოვების შემდეგ მათი გამოყენების სიმარტივე. ამ შემთხვევაშიც სამი თანაბარწონიანი კომპონენტი გვაქვს:

კომპონენტი 1 (წონა 0.33):

შენიშვნა ქულებთან დაკავშირებით: ყველა ციფრული ფორმატი გარკვეულწილად გაანალიზებადი. მაგალითად, წიგნის გვერდის სკანირებული ასლი ინახება გამოსახულების ფორმატში, რომლის გაანალიზებაც შეუძლია კომპიუტერს დასკანერებული გამოსახულების საჩვენებლად. თუმცა თუ ჩვენთვის საჭირო მონაცემებს გვერდზე დაბეჭდილი ტექსტის სახით წარმოვიდგენთ, ამგვარი ფორმატი გაანალიზებად ფორმატად ვერ გამოდგება, რადგან დასკანერებული გამოსახულებიდან ტექსტის საიმედოდ წაკითხვა მხოლოდ ადამიანს შეუძლია. ზოგადად, HTML დოკუმენტი არ ანალიზდება, რადგან, როგორც წესი, ამას სჭირდება ინდივიდუალური პროგრამის შექმნა მისი წყარო ვებგვერდიდან საჭირო მონაცემების გადმოსატანად.

100	გაანალიზებადი	საჭირო მონაცემების გაანალიზება სტანდარტული ანალიზატორების საშუალებითაა შესაძლებელი. კარგად გამოცდილი მეთოდია მონაცემების Google Refine-ში იმპორტირების ცდა, რომელსაც ბევრი გავრცელებული ფორმატის წაკითხვა შეუძლია. თუ მონაცემები რომელიმე სპეციალიზებულ სფეროს განეკუთვნება, შესაძლოა საჭირო გახდეს ამ დარგის ვიწრო სპეციალისტთან კონსულტაცია იმის დასადგენად, გაანალიზებად ფორმატად მიიჩნევა თუ არა მოცემული ფორმატი აღნიშნულ სფეროში. ამ მოთხოვნებს აკმაყოფილებს ისეთი გავრცელებული ფორმატები, როგორებიცაა CSV, XML, JSON და XLS.
0	არაგაანალიზებადი	საჭირო მონაცემების გაანალიზება ან თანდართული ციფრული ფორმატიდან გამოყოფა სტანდარტული ანალიზატორებით ვერ ხერხდება.

კომპონენტი 2 (წონა 0.33):

100	დია ფორმატი	დია ფორმატის გავრცელებული მაგალითებია: XML, JSON, CSV, SHP, SQL99, XHTML, PNG, SVG.
0	დახურული (დაპატენტებული) ფორმატი	დახურული ფორმატის გავრცელებული მაგალითებია: PDF, Word, XLS, FLASH, PSD.

კომპონენტი 3 (წონა 0.33):

შენიშვნა ქულებთან დაკავშირებით: მონაცემთა ყველა ბაზა შეიძლება შეიცავდეს შეცდომებს. თუ შეცდომები მნიშვნელოვნად არ აფერხებს მომხმარებელს, შეასრულოს მონაცემებთან დაკავშირებული საჭირო სამუშაო, მცირედი შეცდომების გამო მონაცემები არასტრუქტურირებულად არ უნდა იქნეს მიჩნეული.

100	სტრუქტურირებული	სტანდარტული ანალიზატორით მონაცემების ატვირთვის შედეგად მიღებული მონაცემები მნიშვნელოვანი დამუშავების გარეშე შეიძლება იქნეს გამოყენებული საჭირო ანალიზის ან სამუშაოს შესასრულებლად.
0	არასტრუქტურირებული	საჭირო ანალიზის შესრულებისთვის მონაცემების გამოყენება მათ მნიშვნელოვან დასუფთავებას ან დამუშავებას მოითხოვს. კარგად გამოცდილი მეთოდია მონაცემების სხვადასხვა გრაფის მიხედვით დალაგება (სორტირება). თუ შედეგები სწორი აღმოჩნდება, მაშინ მონაცემები, სავარაუდოდ, კარგად სტრუქტურირებულია; წინააღმდეგ შემთხვევაში, ან თუ შეუძლებელია იმის განსაზღვრა, რომელი სფეროები უნდა იქნეს გამოყენებული მონაცემთა დასალაგებლად, მაშინ მონაცემები, სავარაუდოდ, კარგად სტრუქტურირებული არ არის, მაგალითად, მონაცემები, რომლებშიც თარიღები მრავალ ფორმატშია წარმოდგენილი (მაგალითად, 2013 წლის 21 დეკემბერი, 12/21/2013).

5. დროულობა

მონაცემები შეგროვების შემდეგ საკმაოდ მოკლე დროში უნდა გამოქვეყნდეს, რათა სასარგებლო იყოს. მონაცემთა დროულობას განსაზღვრავს მონაცემთა სარგებლიანობა მცისიერად გამოქვეყნებულ ჰიპოთეტურ მონაცემთა ბაზასთან შედარებით.

მონაცემთა დროულობა მათ ტიპზე და მომხმარებლის მიერ დაგეგმილ გამოყენებაზეა დამოკიდებული. მაგალითად, ამინდის პირობების შესახებ მონაცემები თითქმის მცისიერად უნდა გამოქვეყნდეს, რომ სასარგებლო იყოს მოკლევადიანი ამინდის პროგნოზის გასაკეთებლად, თუმცა მეცნიერისათვის, რომელიც ამინდის გრძელვადიან ტენდენციებს იკვლევს, ამგვარი მონაცემები შეგროვებიდან თვეების და წლების შემდეგაც შეიძლება გამოქვეყნდეს და მაინც სასარგებლო იყოს. ამდენად, მონაცემთა დროულობა იმ შედეგის მიხედვით შეიძლება გაიზომოს, რომელიც მონაცემების დაგვიანებით გამოქვეყნებას შეიძლება ჰქონდეს მათ პოტენციურ გამოყენებაზე. ეს გარკვეული ხარისხის სუბიექტურობას მოითხოვს. სპეციალიზებულ სფეროებში შესაძლოა საჭირო გახდეს დომენის ექსპერტთან კონსულტაცია იმის დასადგენად, თუ რომელი მონაცემები უნდა იქნეს მიჩნეული დროულად.

კომპონენტი 1 (წონა 1.0):

100	მცისიერი გამოქვეყნება	მონაცემები შეგროვებისთანავე ქვეყნდება. ეს, როგორც წესი, მონაცემთა შეგროვების სისტემასთან წვდომის მქონე ავტომატური გამოქვეყნების სისტემის საშუალებით ხდება.
90	არანაირი გავლენა სარგებლიანობაზე	მონაცემები შეგროვებისთანავე არ ქვეყნდება, მაგრამ შეფერხება მონაცემების სარგებლიანობაზე გავლენას არ ახდენს.
50	გარკვეულწილად შემცირებული სარგებლიანობა	მონაცემები შეგროვებისთანავე არ ქვეყნდება და შეფერხება მონაცემების სარგებლიანობას გარკვეულწილად ამცირებს.
25	მნიშვნელოვნად შემცირებული სარგებლიანობა	მონაცემები შეგროვებისთანავე არ ქვეყნდება და შეფერხება მონაცემების სარგებლიანობას მნიშვნელოვნად ამცირებს.
0	გამოუსადეგარი	მონაცემები შეგროვებისთანავე არ ქვეყნდება და შეფერხება მონაცემებს გამოუსადეგარს ხდის.

6. სისრულე

იმისათვის, რომ მონაცემები გამოყენებადად იქნეს მიჩნეული, ისინი სრული უნდა იყოს. არასრული მონაცემების გამო მრავალი სახის ანალიზი ნაკლებად სასარგებლო შეიძლება აღმოჩნდეს.

სისრულე მონაცემთა სრულ ბაზასთან მიმართებით უნდა შეფასდეს. ამ შეფასების მიზნებიდან გამომდინარე, მონაცემთა სრული ბაზა არის რეგულირების კონკრეტულ ამოცანასთან დაკავშირებულ, კონკრეტული უწყების მიერ შეგროვებულ მონაცემთა ერთობლიობა. მონაცემთა სრული ბაზა არ შეიცავს მონაცემებს, რომელთა შეგროვება შეუძლებელია, მაგრამ რომლებიც არ შეგროვებულა. ის არც სხვა უწყებების მიერ შეგროვებულ მონაცემებს შეიცავს (მაშინაც კი, როდესაც ამგვარი მონაცემები რეგულირების მსგავს ამოცანას უკავშირდება).

კომპონენტი 1 (წონა 1.0):

შენიშვნა ქულებთან დაკავშირებით: აღნიშნული კომპონენტი გამოქვეყნებული მონაცემების ბაზის სისრულეს აფასებს. დასაშვებია ამ კრიტერიუმის ნებისმიერი სიზუსტით შეფასება. ქულასთან ერთად უნდა მიეთითოს გაანგარიშება, რომელიც პროცენტის გამოსათვლელად გამოიყენება.

100	გამოქვეყნებულია 100%
99	გამოქვეყნებულია 99%
75	გამოქვეყნებულია 75%
და ა. შ.	

7. გადასინჯვა

უნდა არსებობდეს სპეციალურად გამოყოფილი და საზოგადოებისთვის მისაღები პერსონალი, რომელიც პასუხისმგებელია მონაცემთა ბაზების ტექნიკურ უზრუნველყოფაზე, განახლებაზე და მონაცემებთან დაკავშირებით შემოსულ განცხადებებზე რეაგირებაზე.

კომპონენტი 1 (წონა 1.0):

შენიშვნა ქულებთან დაკავშირებით: აღნიშნული კომპონენტის 100-ქულიანი შეფასებისათვის კონკრეტული პირი უნდა იყოს გამოყოფილი. მისაღებია, რომ

მონაცემებთან დაკავშირებით შემოსული განცხადებების დამუშავება და მონაცემთა ბაზის ტექნიკური უზრუნველყოფა რამდენიმე ადამიანმა ან ერთმა დეპარტამენტმა განახორციელოს, მაგრამ აუცილებელია გამოიყოს კონკრეტული პირი, რომელსაც მონაცემებზე საბოლოო პასუხისმგებლობა დაეკისრება. ასე რომ, ზოგადი ფორმა – „დაგვიკავშირდით“, რომელსაც უფრო დეტალური ინფორმაცია არ ახლავს, საკმარისი არ არის.

100	საკონტაქტო პირი მითითებულია	მონაცემებთან ერთად მკაფიოდაა მითითებული მონაცემებზე პასუხისმგებელი პირი და მისი საკონტაქტო ინფორმაცია.
0	საკონტაქტო პირი მითითებული არ არის	მონაცემებს არ ახლავს საკონტაქტო ინფორმაცია, ან არსებული საკონტაქტო ინფორმაცია ზოგადია და არ არის მითითებული მონაცემებზე პასუხისმგებელი კონკრეტული პირი.

ფაქტორთა წონითი კოეფიციენტების ცხრილი

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სხვადასხვა წონას, რომლებიც ინდექსში განსაზღვრული 7 ქულიდან თითოეულს მიესადაგება. მონაცემთა ზოგადი რაობის მხრივ ზოგიერთ ფაქტორს უფრო დიდი გავლენა ექნება, ვიდრე სხვებს. მაგალითად, თუ მონაცემები საფასურის გადახდის გარეშე ხელმისაწვდომი არ არის, ეს „ფასის“ ქულას დაბლა დასწევს, რაც საბოლოო ქულის 25%-ს შეეფარდება, და, შესაბამისად, მნიშვნელოვნად შეამცირებს ამ, საბოლოო ქულას.

ფაქტორი	წონა
1. ფასი	25%
2. სამართლებრივი ბაზა	20%
3. ხელმისაწვდომობა	12.5%
4. წაკითხვადობა	12.5%
5. დროულობა	12.5%
6. სისრულე	12.5%
7. გადასინჯვადობა	5%

ODUI-ის გამოყენება

ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსის შექმნის შემდეგ გადავწყვიტეთ, ის საჯაროდ ხელმისაწვდომი მონაცემების რამდენიმე ბაზის მიმართ გამოგვეყენებინა.

ქვემოთ წარმოდგენილია იმ ვებგვერდების ნუსხა, რომელთაგან მიღებული მონაცემებიც შევაფასეთ. იქვე მითითებულია მომსახურების შესაბამისი ტიპი, რომელსაც ისინი ახორციელებენ (მაგალითად, სასამართლო, საზოგადოებრივი წესრიგი და ა. შ.). რა თქმა უნდა, არსებობს უფრო მეტი მონაცემი, რომლებიც ODUI-ის გამოყენებით შეგვიძლია შევაფასოთ, მაგრამ იმის საჩვენებლად, თუ როგორ შეიძლება იქნეს გამოყენებული ODUI, ჩვენ იმ მონაცემების შეფასება ვარჩიეთ, რომლებიც საზოგადოებისათვის უფრო მეტი პრაქტიკული მნიშვნელობის მქონედ მივიჩნიეთ.

სასამართლო

საქართველოს უზენაესი სასამართლო: <http://www.supremecourt.ge/>
<http://www.supremecourt.ge/court-decisions/>
<http://prg.supremecourt.ge/>

საზოგადოებრივი წესრიგი

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო: <http://police.ge/>
<http://police.ge/ge/useful-information/statistics>

საჯარო მონაცემები

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი): <http://geostat.ge/>
ქონებრივი დეკლარაციები: <http://www.declaration.gov.ge>

საკანონმდებლო მონაცემები

საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე: <https://matsne.gov.ge/>
საქართველოს პარლამენტი: <http://parliament.ge/>
<http://votes.parliament.ge/ka>

ფინანსური ინფორმაცია

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო: <http://mof.ge/>
<http://mof.ge/Budget>
შემოსავლების სამსახური: <http://www.rs.ge/>
http://www.rs.ge/Default.aspx?sec_id=5099&lang=2
საქართველოს ეროვნული ბანკი: <http://nbg.ge/>
<http://nbg.ge/index.php?m=304>

სახელმწიფო შესყიდვები

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო: <http://tenders.procurement.gov.ge/>

ქონება

საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო: <http://reestri.gov.ge/>

<https://enreg.reestri.gov.ge>

<https://naprweb.reestri.gov.ge>

სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო

პრივატიზაცია: <http://privatization.ge/>

აუქციონები: <https://www.eauction.ge/>

არჩევნები

საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია: <http://cec.gov.ge/>

2012 წლის არჩევნების შედეგები: <http://results2012.cec.gov.ge/>

2013 წლის არჩევნების შედეგები: http://results2013.cec.gov.ge

ონლაინწიგნები/ონლაინკატალოგები

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა: <http://www.nplg.gov.ge/>

ციფრული ბიბლიოთეკა: <http://www.nplg.gov.ge/ec/ka/changedb.html>

ლექსიკონები (ყველა ლექსიკონი ერთსა და იმავე პროგრამულ

უზრუნველყოფას იყენებს; ასე რომ, შესაძლებელია ჯგუფის სახით შეფასება):

<http://www.nplg.gov.ge/gwdict/>

ზოგადი დაკვირვებები

ამ მონაცემების მიმართ ODUI-ის გამოყენებისას მუდმივად იკვეთებოდა რამდენიმე მომენტი, რომლებიც აღნიშვნას იმსახურებს:

პირველ რიგში, შევნიშნეთ, რომ ინდექსის გამოყენებისას მონაცემთა ყოველ ბაზას „სამართლებრივი ბაზის“ ფაქტორთან მიმართებით 0 ქულა ენიჭებოდა (100 ქულიდან). არცერთი ზემოთ მოყვანილი ვებგვერდი არ შეიცავს რაიმე შენიშვნას ან მითითებას, რომ მონაცემები შესაძლოა სამართლებრივ შეზღუდვებს დაექვემდებაროს.

მაშინაც კი, როდესაც მონაცემები ადვილად ხელმისაწვდომად და თავისუფლად გამოსაყენებლად გამოიყურება, მომხმარებლის მხრიდან რაიმე ეჭვის არსებობის გამოსარიცხად ვებგვერდზე თვალსაჩინოდ უნდა იყოს გამოტანილი ტექსტი-მითითება, რომელიც განმარტავს, ექვემდებარება თუ არა მონაცემები შესაძლო შეზღუდვებს

(გამეორების თავიდან ასაცილებლად სამართლებრივ ბაზასთან დაკავშირებულ ამ მომენტს მონაცემთა ცალკეულ ბაზებზე ინდივიდუალური დაკვირვების ანალიზისას აღარ განვიხილავთ).

აღსანიშნავია ისიც, რომ, ზოგადად, ვებგვერდებზე მონაცემები შემდეგი 3 ფორმატიდან ერთ-ერთშია წარმოდგენილი: HTML, XLS (Microsoft Excel), PDF. როგორც ღია მონაცემთა სახელმძღვანელო პრინციპებშია აღნიშნული და კიდევ უფრო დეტალურადაა განმარტებული ODUI-ის აღწერაში, არსებობს ფაილთა სხვა ფორმატები, რომლებითაც შეიძლება მონაცემების წარმოდგენა. ჩვენი რეკომენდაციაა, ეს ფორმატები (JSON, CSV, XM) გამოიყენოთ.

ჩვენ მიერ გამოკვლეულ მონაცემებში ფაილთა ამ ღია ფორმატების აშკარა ნაკლებობიდან გამომდინარე, გირჩევთ, მომავალში მონაცემთა ახალი ბაზების შედგენისას, პირველ რიგში, ერთ-ერთი ასეთი ღია ფორმატი გამოიყენოთ. ამასთანავე, აუცილებელი არ არის, მათ ჩაანაცვლონ PDF დოკუმენტები (რომელთა კითხვადობაც ძლიერაა ადამიანის ფაქტორზე დამოკიდებული). ისინი დამატებითი რესურსების სახით შეიძლება იქნეს გამოყენებული. ღია ფორმატის პირობებში გაანალიზებადი ფაილები მონაცემთა დამუშავების საშუალებას მისცემს მესამე მხარეს და, შესაბამისად, გაზრდის ვებგვერდზე მონაცემების ხელმისაწვდომობას.

დაინტერესებული მხარეებისათვის ჩვენი ბოლო რეკომენდაცია API-ის უზრუნველყოფაა. API საუცხოო ინსტრუმენტია დეველოპერებისათვის, რომლებიც მესამე მხარის სახით არიან წარმოდგენილი. ის საშუალებას აძლევს მათ, თავისუფლად დაუკავშირონ საკუთარი პროგრამა ვებგვერდის მიერ მოწოდებულ მონაცემებს. იმის წყალობით, რომ აღნიშნული კავშირი პროგრამულად ხორციელდება, პირვანდელ ვებგვერდზე მონაცემების ყოველი ცვლილება ავტომატურად აისახება მესამე მხარის პროგრამაშიც.

API არსებულ ინსტრუმენტებს შორის მართლაც გამორჩეულია იმ მხრივ, რომ მისი საშუალებით შესაძლებელია მოწოდებული მონაცემების ღიაობის გაზრდა. იმ ვებგვერდებს შორის, რომელთა მიმართაც ODUI გამოვიყენეთ, ჩვენ აღმოვაჩინეთ მხოლოდ ერთი ვებგვერდი, რომელიც API-ის უზრუნველყოფს (<http://votes.parliament.ge/ka>)

მონაცემთა შეფასება

სასამართლოსთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება

1) სასამართლო გადაწყვეტილებები – ვებგვერდი: <http://www.supremecourt.ge/court-decisions/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლე ბრივი ბაზა - კომპ 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URL	ამონიშვრი	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
სასამართლო გადაწყვეტილებები	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ 1	წაკითხვადობა - კომპ 2	წაკითხვადობა - კომპ 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქოლა
		გაანალიზე ბადი	ღია ფორმატის	სტრუქტურული რეზული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
სასამართლო გადაწყვეტილებები	0	0	0	0	90	100	0	61.25

დასკვნები:

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ გამოქვეყნებული მონაცემების შეფასებისას გამოიკვეთა შემდეგი (აქვე შემოგთავაზებთ გარკვეულ ქმედებებს, რომელთა განხორციელებაც მოწოდებული მონაცემების ღიაობას გაზრდის):

- ვებგვერდზე ძალიან კარგი URL-ებია – შედარებით მოკლე და მკაფიო, რაც მთავარ გვერდებს უნდა ახასიათებდეს (<http://www.supremecourt.ge/court-decisions/criminal-cases/>). doc urls-ებზე განთავსებულია შესაბამისი ინფორმაცია (მაგალითად, თარიღი: <http://www.supremecourt.ge/files/upload-file/pdf/noemberi2008.pdf>).
- წარმოდგენილი დოკუმენტები მხოლოდ PDF ფორმატშია. ისინი არსებითად არაკონსტრუირებულია. რამდენიმე მათგანი სხვაგვარადაა დაფორმატებული. საქართველოს უზენაესი სასამართლო ამ დოკუმენტების ღია ფორმატის (JSON, CSV და ა. შ.) ფაილებად გარდაქმნით საკუთარი მონაცემების ღიაობას გაზრდიდა.
- გასული რამდენიმე წლის განმავლობაში მონაცემების რეგულარულად ხელმისაწვდომობის კუთხით თანამიმდევრულობა აღინიშნებოდა. განხილული

დოკუმენტები 2013 წლის დასრულებამდე გამოქვეყნდა (2014 წლის პუბლიკაციები ამ წლის ბოლომდე ვერ აიტვირთება), თუმცა გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებული დოკუმენტები 2011 წლიდან არ გამოქვეყნებულა.

- გადასინჯვადობა: გარკვევით არ არის მითითებული, ვის უნდა დაუკავშირდეს დაინტერესებული პირი მონაცემების თაობაზე შეკითხვების არსებობის შემთხვევაში.

2) საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მონაცემთა ბაზა – ვებგვერდი:

<http://prg.supremecourt.ge/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლებრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მონაცემთა ბაზა	100	0	0	0	33.33	0	100	0
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		განალიზებული	ლია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მონაცემთა ბაზა	66.66	0	100	100	90	100	0	61.24875

დასკვნები:

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მონაცემთა ბაზის დათვალიერების დროს აღმოჩენილი მონაცემების ანალიზისას გამოიკვეთა შემდეგი:

- URL ყოველთვის ერთი და იგივეა (<http://prg.supremecourt.ge/DetailViewCrime.aspx>). მასში კონკრეტული მონაცემების ატვირთვა ხდება. ასე რომ, URL-ის მონაცემების სანახავად გამოყენება შეუძლებელია. ამის შედეგად მომხმარებელს შესაბამისი ინფორმაციის სანახავად უწევს კონკრეტული ფორმის შევსება, რომლითაც სერვერზე გარკვეული ინფორმაცია იგზავნება (HTTP POST მოთხოვნა). ეს ხელს უშლის ვებგვერდზე არსებული მონაცემების ხელმისაწვდომობას.
- ჩვენი რეკომენდაციაა, გარდა იმისა, რასაც ვებგვერდი უკვე გვთავაზობს, მონაცემები

ლოგიკურადაც დაჯგუფდეს (მაგალითად, „საჩივრის სახის“ ან „შედეგის“ მიხედვით) ჩამოტვირთვადი XML ან JSON ფაილების სახით.

- მონაცემები ონლაინრეჟიმში საკმაოდ ეფექტიანადაა წარმოდგენილი. უკანასკნელი მონაცემები გასაჩივრების შემთხვევებს ეხება და 2014 წლის 28 თებერვლით თარიღდება.
- გადასინჯვადობა: ვებგვერდს აქვს განყოფილება „დაგვიკავშირდით“, მაგრამ მკაფიოდ არ არის მითითებული საკონტაქტო პირი, ანუ, კონკრეტულად ვის უნდა მიმართოს მომხმარებელმა მონაცემებთან დაკავშირებით შეკითხვის არსებობის შემთხვევაში.

საზოგადოებრივ წესრიგთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება

1) დანაშაულის სტატისტიკა – ვებგვერდი: <http://police.ge/ge/useful-information/statistics>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლებრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
წონა	0,25	0,2	0,1	0,9	0,125	0,33	0,33	0,33
დანაშაულის სტატისტიკა	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროული ბა	სირთულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		განალიზებადი	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
დანაშაულის სტატისტიკა	33.33	0	100	0	90	80	0	62.91625

დასკვნები:

დანაშაულის სტატისტიკის ამსახველი მონაცემების შესწავლის დროს, ზოგადი დაკვირვებების (იხ. ზემოთ) გარდა, გამოიკვეთა შემდეგი:

- მონაცემები ადვილად ხელმისაწვდომია. ძეგნის შედეგთა ნუსხის მისაღებად საჭირო არ არის რაიმე დამატებითი ინფორმაციის შეყვანა, რადგან ის პირდაპირ ხელმისაწვდომია URL-ის საშუალებით.
- მონაცემები მხოლოდ PDF ფორმატში და JPG ფაილების სახითაა წარმოდგენილი,

რაც ხელს უშლის გამოქვეყნებული მონაცემების ღიაობას. მნიშვნელოვანია ადამიანის მიერ წაკითხვადი დოკუმენტის არსებობა, თუმცა არანაკლებ მნიშვნელოვანია, არსებობდეს ფაილის მანქანით წაკითხვადი ფორმატები, როგორებიცაა JSON და CSV, რათა მესამე პირმა მონაცემთა დამუშავება შეძლოს. ამკარად სასარგებლო იქნებოდა ამჟამინდელ ფორმატებთან ერთად მონაცემების აღნიშნული ფორმატებით წარმოდგენაც.

- ზოგიერთი მონაცემი 2014 წლის თებერვალში გამოქვეყნდა (რუბრიკაში „სხვადასხვა სახის სტატისტიკა (კვლევები)“: <http://police.ge/ge/useful-information/statistics/skhvadaskhva-sakhis-statistika-kvlebebi>), მაგრამ დანაშაულის სტატისტიკასთან დაკავშირებული უკანასკნელი მონაცემები ერთი წლის წინანდელია. ასე რომ, თუ აღნიშნული მონაცემები ერთმანეთს არ დაუკავშირდება, მოწოდებული მონაცემების სისრულეს ვერ დავადასტურებთ.
- გადასინჯვადობა: განყოფილებაში „დაგვიკავშირდით“ (<http://police.ge/ge/contact-us>) ნახავთ კონტაქტების ვრცელ სიას, რომელიც მეტად სასარგებლოდ შეიძლება იქნეს მიჩნეული. მიუხედავად ამისა, მკაფიოდ არ არის მითითებული გამოქვეყნებულ მონაცემებზე პასუხისმგებელი პირი (საკონტაქტო პირი).

საჯარო მონაცემების შეფასება

1) საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი) – ვებგვერდი:
<http://geostat.ge/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლებრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
საქსტატი	25	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		გაანალიზებული	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
საქსტატი	66.66	100	0	100	90	100	100	55.8325

დასკვნები:

საქსტატის ვებგვერდის მონაცემების შესწავლის გამოიკვეთა შემდეგი:

- მიუხედავად იმისა, რომ ვებგვერდზე ბევრი ინფორმაციაა გამოქვეყნებული, რისი წყალობითაც იგი მონაცემების შესანიშნავი რესურსია, აღმოჩნდა, რომ მონაცემთა რამდენიმე ბაზაზე საფასურია დაწესებული, რაც მნიშვნელოვნად ზღუდავს ვებგვერდზე არსებული მონაცემების ლიაობას. გთავაზობთ მონაცემების მოთხოვნის შემთხვევაში მოქმედი ფასების ჩამონათვალს:
http://geostat.ge/cms/files/September%202012_Eng.pdf
- ყველა ძირითადი სტატისტიკური მონაცემი წარმოდგენილია XLS ფორმატში, რომელიც გაანალიზებად ფორმატად არის მიჩნეული, თუმცა მონაცემების წარმოსადგენად არცერთი ღია ფორმატი არ გამოიყენება. რადგან მრავალი XLS ფაილია გამოქვეყნებული, ჩვენი რეკომენდაციაა, მოხდეს მათი ავტომატური კონვერტირება CSV (ღია ფორმატი) ფაილებად.
- საქსტატი მონაცემებს პერიოდულად აქვეყნებს: შინაარსიდან გამომდინარე, მონაცემები ყოველთვიურად, ყოველკვარტალურად ან ყოველწლიურად ქვეყნდება. ამ პუბლიკაციების მიმართ არსებული წესები ჩამოყალიბებულია მესამე მხარის სახით წარმოდგენილი სხვადასხვა ორგანიზაციის მიერ კარგად შემუშავებული მეთოდების საფუძველზე, რომელთა ნახვაც ვებგვერდზე შეიძლება. ამდენად, რადგან მონაცემები წესების საფუძველზეა წარმოდგენილი, „დროულობის“ ფაქტორის ქულა მაღალია, თუმცა არ არსებობს იმის გარანტია, რომ მონაცემებს (არსებობის შემთხვევაში) მომხმარებელი დაუყოვნებლივ მიიღებს. ამიტომ ამ ფაქტორს უმაღლესი ქულით ვერ შევაფასებთ.
- ვებგვერდზე დეტალურადაა მითითებული რეგიონულ ოფისებთან დაკავშირებული საკონტაქტო ინფორმაცია. გარდა ამისა, მთავარ გვერდზე რეკლამის სახით განთავსებულია „ცხელი ხაზის“ ნომერი: 2 60 11 60. ტელეფონის ნომრის თვალსაჩინოდ გამოტანა მომხმარებელს მოთხოვნის არსებობის შემთხვევაში დაკავშირებას უადვილებს.

2) ქონებრივი დეკლარაციები – ვებგვერდი: <http://www.declaration.gov.ge/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
ქონებრივი დეკლარაციები	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		განალიზებადი	ლია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
ქონებრივი დეკლარაციები	0	0	0	0	100	100	0	62.5

დასკვნები:

ქონებრივი დეკლარაციების შესწავლის დროს აღმოჩენილი მონაცემების შეფასებისას გამოიკვეთა შემდეგი:

- ყველა საჯარო მოხელის ქონებრივი დეკლარაციები მხოლოდ PDF ფაილების სახითაა წარმოდგენილი. როგორც ზემოთ, ზოგად დასკვნებშია აღნიშნული, მნიშვნელოვანია, მონაცემები, PDF დოკუმენტების გარდა, განალიზებად/მანქანით წაკითხვად ღია ფორმატშიც იყოს წარმოდგენილი.
- „დროულობის“ ფაქტორმა კარგი შეფასება მიიღო, რადგან ზოგიერთი ქონებრივი დეკლარაცია სულ რამდენიმე დღის წინანდელია.
- მონაცემების განმათავსებელი ბევრი სხვა ვებგვერდის მსგავსად, არც ეს ვებგვერდი უზრუნველყოფს გადასინჯვადობას – არ არის მითითებული საკონტაქტო პირი, რომელსაც მომხმარებელი მონაცემების თაობაზე შეკითხვების არსებობის შემთხვევაში დაუკავშირდებოდა.

საკანონმდებლო მონაცემების შეფასება

1) „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე“ – ვებგვერდი: <https://matsne.gov.ge/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
„საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე“	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		გაანალიზებული	ლია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
„საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე“	33.333	0	100	0	100	100	0	66.66625

დასკვნები:

„საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს“ შესწავლის შედეგად აღმოჩნდა შემდეგი:

- გარდა იმისა, რომ „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე“ ინფორმაციას ვებგვერდზე განათავსებს, ის მომხმარებელს ქსელის გარეთ ჩამოტვირთვადი ვერსიის მიღების საშუალებასაც აძლევს. ჩამოტვირთვადი მონაცემები (ან მონაცემებთან დაკავშირებული შინაარსი) ნამდვილად ძალიან კარგი ფუნქციაა ნებისმიერ ვებგვერდზე ღიაობის თვალსაზრისით, რადგან ის ზრდის ინფორმაციის ხელმისაწვდომობას. ამასთანავე, შემდგომი წინსვლისათვის საჭიროა, რომ ინფორმაციის შინაარსი დაპატენტებულ ფორმატთან ან დაპატენტებულ პროგრამულ უზრუნველყოფასთან არ იყოს დაკავშირებული. საქმე ის არის, რომ ჩამოტვირთვადი პროგრამა მხოლოდ Windows სისტემაში მუშაობს. ის არ მუშაობს MAC OS X-ში, აგრეთვე Linux-ის საფუძველზე ფუნქციონირებადი არცერთი დისტრიბუციული პროგრამული უზრუნველყოფის პირობებში. ამიტომ სანაცვლოდ უნდა არსებობდეს, მაგალითად, ღია ფორმატის (JSON, CSV და ა. შ.) ფაილების შემცველი ჩამოტვირთვადი zip/tar არქივი.

2) საქართველოს პარლამენტის კენჭისყრის მონაცემები – ვებგვერდი:
<http://votes.parliament.ge/ka>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
საქართველოს პარლამენტის კენჭისყრის მონაცემები	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		გაანალიზებული	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
საქართველოს პარლამენტის კენჭისყრის მონაცემები	100	100	100	100	100	100	0	75

დასკვნები:

votes.parliament.ge/ka-ის შესწავლის შედეგად გამოტანილ იქნა შემდეგი დასკვნები:

- ამ ვებგვერდზე წარმოდგენილი მონაცემები სრულიად ღია და ხელმისაწვდომია. იგი შესანიშნავი საშუალებაა და მკვეთრად ზრდის მონაცემების ღიაობას: მესამე პირს ნამდვილად შეუძლია API-ის (<http://votes.parliament.ge/en/api>) საშუალებით მონაცემების პროგრამულად მიღება. API დროულობისა და სისრულის თვალსაზრისით ძალზე ზუსტ მონაცემებს უზრუნველყოფს, რადგან ბაზაში შესული ერთი ცვლილებაც კი მაშინვე აისახება API-ის მიერ მოწოდებულ მონაცემებზე.
- 2 სფერო, რომელთა გაუმჯობესებაც შეიძლება, გადასინჯვადობა და სამართლებრივი ბაზაა, ვინაიდან ამ სფეროების მიმართ რაიმე ტექსტი-მითითება არ მოიპოვება.

ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება

1) ბიუჯეტი – ვებგვერდი: <http://mof.ge/Budget>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
ბიუჯეტი	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		განალიზებადი	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
ბიუჯეტი	0	0	0	0	100	100	0	62.5

დასკვნები:

გთავაზობთ ზოგიერთ დასკვნას ბიუჯეტის ვებგვერდთან დაკავშირებით:

- მონაცემები ცხრილების სახითაა წარმოდგენილი (ბიუჯეტის ანალიტიკური მონაცემები). ამდენად, მათ დიდი ინფორმაციული ღირებულება აქვთ, რადგან ცხრილი, როგორც წესი, მეტ ღირებულ ანალიტიკურ ინფორმაციას შეიცავს, ვიდრე ჩვეულებრივი ტექსტი. წარმოდგენილია PDF ფაილებიც (წლიური სახელმწიფო ბიუჯეტი), რომლებიც ასევე აუმჯობესებს ვებგვერდის მიერ მონაცემების მოწოდების ხარისხს. თუმცა საბიუჯეტო კანონმდებლობის მონაცემები HTML-ის

საშუალებითაა წარმოდგენილი. ასე რომ, ვებგვერდზე არსებულ მონაცემთა მხოლოდ ერთი ნაწილი მიიჩნევა ღია ფორმატში წარმოდგენილად. მონაცემების წარმოდგენის ყველა ამ საშუალებასთან ერთად, როგორც ზემოთ, ზოგად დასკვნებშია აღნიშნული, უპირატესობა უნდა მიენიჭოს ღია ფორმატის ფაილებს (ან თუნდაც API-ს).

- მონაცემების განმათავსებელი ბევრი სხვა ვებგვერდის მსგავსად, არც ეს ვებგვერდი უზრუნველყოფს გადასინჯვადობას – არ არის მითითებული საკონტაქტო პირი, რომელსაც მომხმარებელი მონაცემების თაობაზე შეკითხვების არსებობის შემთხვევაში დაუკავშირდებოდა.

2) ექსპორტი და იმპორტი – ვებგვერდი: http://www.rs.ge/Default.aspx?sec_id=5099&lang=2

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებ რივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებ რივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამოძევი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
ექსპორტი და იმპორტი	100	0	0	0	66.66	0	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		გაანალიზე ბადი	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
ექსპორტი და იმპორტი	0	0	0	0	100	100	0	58.3325

დასკვნები:

გთავაზობთ შემოსავლების სამსახურის ვებგვერდზე არსებული ექსპორტისა და იმპორტის მონაცემების ანალიზის საფუძველზე გამოტანილ ზოგიერთ დასკვნას:

- მონაცემები მართლაც ხელმისაწვდომია, მათი საინფორმაციო ღირებულება კი – დიდი. მაგრამ ექსპორტისა და იმპორტის მონაცემები მხოლოდ ცხრილების სახითაა წარმოდგენილი. არ არსებობს ღია ფორმატის ფაილი, რომელიც მესამე მხარეს მონაცემების დამუშავებისათვის მათი გამოყენების საშუალებას მისცემდა.
- შესაძლებელია მონაცემთა ხელმისაწვდომობის კიდევ უფრო გაზრდა: კონკრეტული ქვემონაცემების უშუალოდ URL-იდან მიღება ვერ ხერხდება, რადგან ცხრილების პარამეტრების დაზუსტება და, შესაბამისად, შედეგების ჩვენება ერთსა და იმავე

ვებგვერდზე ხდება (ანუ URL იგივე რჩება). იმისათვის, რომ ხელმისაწვდომი იყოს დეტალური მონაცემები და შესაძლებელი იყოს მათი გაზიარება, მნიშვნელოვანია, მათი იდენტიფიცირება უნიკალური URL-ით ხდებოდეს.

3) საქართველოს ეროვნული ბანკი – სტატისტიკური მონაცემები – ვებგვერდი:

<http://nbg.ge/index.php?m=304>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამოძწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
საქართველოს ეროვნული ბანკი - სტატისტიკური მონაცემები	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		გაანალიზებადი	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
საქართველოს ეროვნული ბანკი - სტატისტიკური მონაცემები	66.66	0	100	100	100	100	0	70.8325

დასკვნები:

გთავაზობთ საქართველოს ეროვნული ბანკის ვებგვერდზე არსებული სტატისტიკური მონაცემების ანალიზის საფუძველზე გამოტანილ ზოგიერთ დასკვნას:

- ვებგვერდზე მონაცემები წარმოდგენილია HTML-ის საშუალებით, რომელიც ღია ფორმატად განიხილება. იგი სტრუქტურირებულადაც მიიჩნევა, რადგან ცხრილების სახითაა მოცემული. ამ მონაცემებში გასარკვევად მათი გაანალიზება რომელიმე პროგრამის გამოყენებით სერიოზულ დამუშავებას არ უნდა საჭიროებდეს.
- მიუხედავად ამისა, მონაცემები მყისიერად გაანალიზებადი არ არის. როგორც ზემოთ (იხ. ODUI-ის აღწერა, „წაკითხვადობის“ ფაქტორი) არის აღნიშნული, საჭიროა პროგრამების შემუშავება, რათა შესაძლებელი იყოს ამ მონაცემების გამოყენება. მონაცემების ხელახლა გამოყენებისათვის ახალი პროგრამის შემუშავების თავიდან ასაცილებლად გირჩევთ, ისეთი სტრუქტურირებული ღია ფორმატი გამოიყენოთ, როგორცაა XML, JSON ან CSV.

- როგორც ზემოთ, ზოგად დასკვნებშია აღნიშნული, არ მოიპოვება ტექსტები, რომლებშიც სამართლებრივი ბაზისა და საკონტაქტო პირის შესახებ ინფორმაცია იქნებოდა მითითებული (გადასინჯვა დობა).

სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება

1) სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო – ვებგვერდი: <http://tenders.procurement.gov.ge/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლებრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო	100	0	0	0	66.66	100	0	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვა დობა	საბოლოო ქულა
		განაღობა	ღია ფორმატის	სტრუქტურული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო	0	0	0	0	100	100	100	63.3325

დასკვნები:

ზემოთ მოცემული ზოგადი დასკვნების გარდა, ვებგვერდზე ODUI-ის გამოყენების შედეგად აღსანიშნავია შემდეგი:

- მიუხედავად იმისა, რომ URL-ის საშუალებით ყველა სატენდერო დოკუმენტია ხელმისაწვდომი, ვერ ხერხდება ვებგვერდზე არსებული მონაცემების ისეთი პირდაპირი გზით ნახვა, როგორც საჭიროა: მთავარ გვერდზე ვკითხულობთ: „სახელმწიფო შესყიდვების ერთიან ელექტრონულ სისტემაში რეგისტრაცია სავალდებულოა მხოლოდ შემსყიდველებისათვის და მიმწოდებლებისთვის“. გასაგებია, რომ გარკვეული ბიზნესშეზღუდვების გამო ზოგიერთი მომხმარებლისათვის რეგისტრაცია შეიძლება სავალდებულო იყოს, მაგრამ ისიც

უნდა აღინიშნოს, რომ ეს დამატებითი ნაბიჯი ხელს შეუშლის მონაცემების ღიაობას.

- დაუმუშავებელი მონაცემები მხოლოდ PDF დოკუმენტების სახითაა წარმოდგენილი. ღიაობის გასაზრდელად ისინი ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ღია ფორმატში, მაგალითად, CSV-ში ან JSON-ში.

ქონებასთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება

1) იურიდიული პირები – ვებგვერდი: https://enreg.reestri.gov.ge/main.php?m=new_index

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლებრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
იურიდიული პირები	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვა	საბოლოო ქულა
		განალიზება	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
იურიდიული პირები	0	0	0	0	100	100	0	62.5

დასკვნები:

ზემოთ მოცემული ზოგადი დასკვნების გარდა, ვებგვერდზე ODUI-ის გამოყენების შედეგად აღსანიშნავია შემდეგი:

- იურიდიული პირების ვებგვერდი უამრავ ინფორმაციას შეიცავს და ცალკეულ კომპანიებთან დაკავშირებული დოკუმენტაციის დინამიკაში წარმოდგენით სასარგებლო საქმეს ემსახურება. მიუხედავად ამისა, კონკრეტული კომპანიის შესახებ არსებული მონაცემების სრული ბაზა მხოლოდ PDF დოკუმენტების სახითაა ხელმისაწვდომი. ვებგვერდის დათვალიერებისა და ძიების PDF დოკუმენტამდე დაყვანის შემდეგ შეამჩნევთ აღნიშნულ კომპანიასთან დაკავშირებულ გარკვეულ ინფორმაციას, მაგრამ მონაცემთა სრული ბაზის ნახვას მხოლოდ PDF ფაილის გახსნის შემდეგ შეძლებთ.

ვებგვერდზე არსებული მონაცემების ღიაობის გასაზრდელად გირჩევთ, PDF ფორმატის ნაცვლად გამოიყენოთ სხვა ფორმატები, მაგალითად, JSON და CSV, რათა

მესამე პირმაც შეძლოს მონაცემების ხელახლა გამოყენება.

2) უძრავი ქონება – ვებგვერდი: <https://naprweb.reestri.gov.ge/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
უძრავი ქონება	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		გაანალიზებადი	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
უძრავი ქონება	33.33	0	100	0	100	100	0	66.66625

დასკვნები:

ზემოთ მოცემული ზოგადი დასკვნების გარდა, ვებგვერდზე ODUI-ის გამოყენების შედეგად აღსანიშნავია შემდეგი:

- იურიდიული პირების ვებგვერდზე ODUI-ის გამოყენების (გაანალიზებულია წინა ნაწილში) შედეგად შევამჩნიეთ, რომ უძრავი ქონების ვებგვერდს, როგორც ჩანს, იგივე პირი ფლობს: ორივე ვებგვერდის URL-ზე ფიქსირდება დომენის სახელი *reestri.gov.ge*, თუმცა ამ ვებგვერდებს შორის საგრძნობი განსხვავებაა: ნავიგაციის შემდეგ უძრავი ქონების ვებგვერდი მონაცემებს HTML ფორმატში გიჩვენებთ და არა PDF ფორმატში. მიუხედავად იმისა, რომ HTML ფორმატში წარმოდგენილი დოკუმენტები არაგაანალიზებად დოკუმენტებად განიხილება, რადგან ამ შემთხვევაში სპეციალური, ინდივიდუალური პროგრამის შექმნა აუცილებელია (სწორედ ამის გამო ვანიჭებთ უპირატესობას გაანალიზებად ღია ფორმატებს, როგორებიცაა CSV და JSON), ისინი მაინც ღია ფორმატშია წარმოდგენილი, რაც უკეთესია, ვიდრე მონაცემების PDF ფაილების სახით წარმოდგენა. მონაცემების HTML ფორმატში ხელმისაწვდომობასთან ერთად შემდგომი ნაბიჯი მათი რომელიმე ზემოაღნიშნულ გაანალიზებად ღია ფორმატში წარმოდგენა იქნებოდა.

3) აუქციონები – ვებგვერდი: <https://www.eauction.ge/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებ რივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებ რივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდ ომობა	ხელმისაწვდომო ბა - კომპ. 1	ხელმისაწვდ ომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდ ომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
აქციონერები	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		განალიზებადი	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
აქციონერები	33.33	0	100	0	100	100	0	66.66625

დასკვნები:

ზემოთ მოცემული ზოგადი დასკვნების გარდა, ვებგვერდზე ODUI-ის გამოყენების შედეგად აღსანიშნავია შემდეგი:

- მონაცემთა ყველა ბაზა (მაგალითად, „ონლაინაუქციონი“) შეიცავს სავსებით სრულყოფილ ნაწილს სახელწოდებით „ვადები და პირობები“, რაც, ვებგვერდის შინაარსის გათვალისწინებით, სრულიად ლოგიკურია. თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ მომხმარებელს აღნიშნულ მონაცემებთან დაკავშირებით შეკითხვები ან პრეტენზია შეიძლება ჰქონდეს, უპრიანი იქნებოდა ამ განყოფილებაში საკონტაქტო ინფორმაციის დამატება. ამით ვებგვერდის გადასინჯვადობის ხარისხი ამაღლდებოდა. მისი ამაღლებისათვის კიდევ ერთი გზა გამყიდველთან დაკავშირებული ინფორმაციის ყოველთვის ღია ფორმით ჩვენებაა: ასეთი განყოფილება ყველა აუქციონის შემთხვევაში იძებნება, მაგრამ ის შეიძლება სრულიად ცარიელი იყოს (მაგალითად, <https://www.eauction.ge/Home/EntityView/144907>).

არჩევნებთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება

1) 2012 წლის არჩევნების შედეგები – ვებგვერდი: <http://results2012.cec.gov.ge/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამოშვები		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
2012 წლის არჩევნების შედეგები	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		გაანალიზებადი	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
2012 წლის არჩევნების შედეგები	66.66	0	100	100	100	100	0	70.833333333

დასკვნები:

ზემოთ მოცემული ზოგადი დასკვნების გარდა, 2012 წლის არჩევნების მონაცემების მიმართ ODUI-ის გამოყენების შედეგად აღსანიშნავია შემდეგი:

- ვებგვერდის მონაცემები სავსებით ხელმისაწვდომი აღმოჩნდა: მთავარი გვერდიდან მოყოლებული, სხვადასხვა მონაცემია წარმოდგენილი. ვებგვერდის თვალწინებისას და უფრო დეტალური ინფორმაციის გაცნობისას URL მოკლე და ძალიან ცხადია.
- მიუხედავად იმისა, რომ მონაცემები უფრო გაანალიზებად ღია ფორმატში არ არის წარმოდგენილი (მხოლოდ HTML ფორმატშია ხელმისაწვდომი), ისინი ადვილად გაანალიზებადია სპეციალური, ინდივიდუალური პროგრამის გამოყენებით, რადგან ზოგიერთი მონაცემი ძალიან ახალია (არ შეიცავს ზედმეტ არაგადამუშავებად ინფორმაციას, მაგალითად, ტექსტის სტილისტურ გაფორმებას).
- ცხრილების რაიმე პროგრამის გამოყენებით გაანალიზება ხშირად რთულია. რაც უფრო მეტი ცხრილი გამოიყენება, მით უფრო უპრიანია მონაცემების ღია

გაანალიზებად ფორმატში (XML, JSON, CSV) წარმოდგენა.

2) 2013 წლის არჩევნების შედეგები – ვებგვერდი: <http://results2013.cec.gov.ge/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებ რივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებ რივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდ ომობა	ხელმისაწვდომო ბა - კომპ. 1	ხელმისაწვდ ომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდ ომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამოძწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
2013 წლის არჩევნების შედეგები	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადო ბა	წაკითხვად ობა - კომპ. 1	წაკითხვადო ბა - კომპ. 2	წაკითხვად ობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		გაანალიზე ბადი	ღია ფორმატის	სტრუქტურ ირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
2013 წლის არჩევნების შედეგები	66.66	0	100	100	100	100	0	70.833333333

დასკვნები:

2013 წლის არჩევნების მონაცემებთან დაკავშირებული რეკომენდაციები იგივეა, რაც 2012 წლის არჩევნების შემთხვევაში (იხ. ზემოთ 2012 წლის არჩევნების მონაცემების შესახებ დასკვნები).

ონლაინწიგნებთან/ონლაინკატალოგებთან დაკავშირებული მონაცემების შეფასება

1) ციფრული კატალოგები – ვებგვერდი: <http://www.nplg.gov.ge/ec/ka/changedb.html>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლე ბრივი ბაზა	სამართლებ რივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებ რივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდ ომობა	ხელმისაწვდომო ბა - კომპ. 1	ხელმისაწვდ ომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდ ომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამოძწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33

ციფრული კატალოგები	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		გაანალიზებული	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
ციფრული კატალოგები	33.33	0	100	0	100	80	0	64.16625

დასკვნები:

ზემოთ მოცემული ზოგადი დასკვნების გარდა, ვებგვერდის მონაცემების მიმართ ODUI-ის გამოყენების შედეგად აღსანიშნავია შემდეგი:

- ზოგიერთი მონაცემი 2007 წლიდანაა ხელმისაწვდომი (ჟურნალი „ქრონიკა“), ხოლო ზოგი – 1992 წლიდან (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“). ამასთანავე, საგაზეთო სტატიები, როგორც ჩანს, 1990 წლიდან არ ინახებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ ყველა ამ ტიპის დოკუმენტი ერთსა და იმავე განყოფილებაში შედის, იქმნება შთაბეჭდილება, რომ ისინი ერთმანეთს არ უკავშირდება. მაგრამ, გამომდინარე იქიდან, რომ არ ვიცით, რატომ არ ხდებოდა ამ მონაცემების განახლება კონკრეტულ თარიღზე უფრო ადრე (ან მის შემდეგ), დანამდვილებით ვერ ვამტკიცებთ, რომ ისინი სრულია.

2) **ლექსიკონები – ვებგვერდი:** <http://www.nplg.gov.ge/gwdict/>

ქულების ფურცელი:

ფაქტორები	ფასი	სამართლებრივი ბაზა	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 1	სამართლებრივი ბაზა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 1	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 2	ხელმისაწვდომობა - კომპ. 3
			გრიფი	11 გამომწერი		URI	ანონიმური	ადამიანის ფაქტორი
წონა	0.25	0.2	0.1	0.9	0.125	0.33	0.33	0.33
ლექსიკონები	100	0	0	0	100	100	100	100
ფაქტორები	წაკითხვადობა	წაკითხვადობა - კომპ. 1	წაკითხვადობა - კომპ. 2	წაკითხვადობა - კომპ. 3	დროულობა	სისრულე	გადასინჯვადობა	საბოლოო ქულა
		გაანალიზებული	ღია ფორმატის	სტრუქტურირებული				
წონა	0.125	0.33	0.33	0.33	0.125	0.125	0.05	1
ლექსიკონები	33.33	0	100	0	100	80	0	64.16625

დასკვნები:

ზემოთ მოცემული ზოგადი დაკვირვებების გარდა, ვებგვერდის მონაცემების მიმართ ODUI-ის გამოყენების შედეგად აღსანიშნავია შემდეგი:

- ამ შემთხვევაში საქმე ლექსიკონებთან გვაქვს. ამიტომ ვებგვერდზე არსებული მონაცემების სისრულის განსაზღვრა ძალზე რთულია. და მაინც, უნდა ითქვას, რომ ონლაინლექსიკონები მუდმივი განახლების პროცესშია. ერთი რამ ნამდვილად შევნიშნეთ – „დროულობის“ ფაქტორი ძალიან კარგი იყო: არსებობს მითითებები, რომ მონაცემები გასული 2 კვირის განმავლობაში განახლდა, ან რომ მონაცემები გასულ კვირაში შეიქმნა.

დასკვნა

რა თქმა უნდა, ონლაინრეჟიმში ხელმისაწვდომია მრავალი სხვა მონაცემი, რომელთა გაანალიზებაც საინტერესო იქნებოდა იმის გასაგებად, შეიძლება თუ არა მათი ეფექტიანი გამოყენება (ან მათთან დაკავშირება) ღია მონაცემთა პორტალის საბოლოო ვერსიაზე. მაგრამ იმ მონაცემების რაოდენობაც, რომელთა მიმართაც ღია მონაცემთა გამოყენებადობის ინდექსი გამოვიყენეთ, საკმარისი აღმოჩნდა იმისათვის, რომ ქართული ვებგვერდების შემცველ მონაცემებთან და ინდექსის სარგებლიანობასთან დაკავშირებით გარკვეული დასკვნები გამოგვეტანა.

როგორც ზემოთ, ზოგად დაკვირვებებშია აღნიშნული, ჩვენ შემდეგი მომენტები დავაფიქსირეთ:

- არცერთი ვებგვერდი, რომელთა მიმართაც ODUI გამოვიყენეთ, არ შეიცავდა სამართლებრივი ბაზის შესახებ ტექსტ/მითითებას. ვებგვერდზე სადმე მაინც უნდა იყოს მითითებული კონკრეტული მონაცემების შესაბამისი სამართლებრივი ბაზა, რათა საბოლოო მომხმარებელმა იცოდეს, არსებობს თუ არა რაიმე შესაძლო შეზღუდვა ამ მონაცემების გამოყენებასთან დაკავშირებით;
- მიუხედავად იმისა, რომ PDF ფაილები ძალზე მოსახერხებელია ადამიანის მიერ კითხვადობის უზრუნველსაყოფად, უპირატესობა მაინც ღია ფორმატის (JSON, CSV და ა. შ.) ფაილებს უნდა მიენიჭოს, ან ისინი სხვა ფორმატებთან ერთად უნდა იყოს ხელმისაწვდომი;
- მონაცემების API-ის საშუალებით მიწოდება მკვეთრად გაზრდის ცალკეულ ვებგვერდებზე გამოქვეყნებული მონაცემების გამჭვირვალობასა და ღიაობას. ჩვენი რეკომენდაციაა, კომპანიებმა არსებულ ღია ფორმატის ფაილებთან ერთად საკუთარ

ვებგვერდებზე შექმნან API, რომელიც მათ მიერ წარმოდგენილი მონაცემების სიზუსტეს უზრუნველყოფს და შესაძლებელს გახდის ამ მონაცემების ხელახლა გამოყენებას.

ღიაობის ზემოთ მოყვანილი ქულების განსაზღვრით იმის გამოკვეთის საშუალება მოგვეცა, თუ რისი გაუმჯობესებაა შესაძლებელი მონაცემების გამჭვირვალობისა და გამოყენებადობის გასაზრდელად. ვიმედოვნებთ, ეს შედეგები იმის დადასტურებაც არის, რომ ახლა ყველა საჯარო დაწესებულებას აქვს ინსტრუმენტები ღია და ზუსტი მონაცემების გასაზომად და გამოსაქვეყნებლად, რაც, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს საქართველოში ღია მმართველობის პარტნიორობის (OGP) ინიციატივის პროექტის წარმატებას.